

ĐỀ CƯƠNG MÔN HỌC

1. THÔNG TIN VỀ MÔN HỌC

1.1 Tên môn học: **NGHIỆP VỤ NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI** Mã môn học: FINA3401

1.2 Khoa/Ban phụ trách: K.TCNH

1.3 Số tín chỉ: **4 TC (LT)**

2. MÔ TẢ MÔN HỌC

Môn học nhằm giới thiệu cho học viên những kiến thức cơ bản về hệ thống ngân hàng, ngân hàng thương mại (NHTM), cũng như các nghiệp vụ mà NHTM đang tổ chức thực hiện trong hoạt động thực tế. Môn học trang bị cho sinh viên hệ thống kiến thức cơ bản về nghiệp vụ của ngân hàng thương mại như: huy động vốn, cho vay, bảo lãnh, chiết khấu, bao thanh toán, cho thuê tài chính, hoạt động tài trợ xuất nhập khẩu, kinh doanh ngoại hối, các dịch vụ thanh toán và những nghiệp vụ khác ...

3. MỤC TIÊU MÔN HỌC

3.1. Mục tiêu chung

- ✓ Trang bị cho sinh viên hệ thống kiến thức cơ bản về nghiệp vụ của ngân hàng thương mại như: huy động vốn, cho vay, bảo lãnh, chiết khấu, bao thanh toán, cho thuê tài chính, hoạt động tài trợ xuất nhập khẩu, kinh doanh ngoại hối, các dịch vụ thanh toán và những nghiệp vụ khác ... qua đó tạo điều kiện để sinh viên vận dụng những kiến thức học được vào công tác thực tiễn tại ngân hàng cơ sở.
- ✓ Môn học nhằm giúp cho những người đang và sẽ công tác tại các tổ chức kinh tế có thể lựa chọn những sản phẩm của ngân hàng thương mại phù hợp với điều kiện hiện tại nhằm đáp ứng yêu cầu kinh doanh với chi phí thấp nhất.
- ✓ Giúp người học hiểu rõ về cơ cấu, bộ máy tổ chức hoạt động của hệ thống ngân hàng, liên hệ thực tế với hệ thống ngân hàng Việt nam để từ đó có thể nhận ra những ưu, nhược điểm của các ngân hàng Việt Nam trong hoạt động, đặc biệt là tác động từ tiến trình hội nhập.

3.2. Mục tiêu cụ thể:

3.2.1. Kiến thức

Giúp sinh viên có được cái nhìn toàn diện về tổ chức, hoạt động của ngân hàng và nắm được những kiến thức nền tảng về các nghiệp vụ ngân hàng như : huy động vốn, cho vay, chiết khấu, bảo lãnh, bao thanh toán, cho thuê tài chính và các nghiệp vụ khác.

3.2.2. Kỹ năng

Bên cạnh cung cấp những kiến thức cơ bản liên quan đến các nghiệp vụ ngân hàng thương mại, môn học còn trang bị cho sinh viên những kỹ năng cần thiết để xử lý các nghiệp vụ tại ngân hàng thương mại, đảm trách được các công việc của một nhân viên ngân hàng.

3.2.3. Thái độ

Sinh viên có thái độ học tập nghiêm túc và chuyên cần, tích cực trong việc tự nghiên cứu và cập nhật những kiến thức và thông tin mới, rèn luyện khả năng làm việc độc lập, kỹ năng làm việc nhóm nhằm giải quyết các công việc của một nhân viên ngân hàng tại một ngân hàng thương mại.

4. NỘI DUNG MÔN HỌC

STT	Tên chương	Mục, tiểu mục	Số tiết				Tài liệu tự học
			TC	LT	BT	TH	
1.	Tổng quan về ngân hàng thương mại	1.1. Khái quát về ngân hàng thương mại 1.1.1. Khái niệm 1.1.2. Đặc điểm của ngân hàng thương mại 1.1.3. Bản chất của ngân hàng thương mại 1.2. Chức năng của ngân hàng thương mại 1.2.1. Chức năng trung gian tín dụng 1.2.2. Chức năng trung gian thanh toán 1.2.3. Chức năng tạo bút tệ 1.2.4. Chức năng cung ứng các dịch vụ ngân hàng 1.3. Các nghiệp vụ của ngân hàng thương mại 1.3.1. Nghiệp vụ nguồn vốn 1.3.2. Nghiệp vụ sử dụng vốn 1.3.3. Nghiệp vụ ngoại bảng 1.4. Hệ thống ngân hàng thương mại Việt Nam 1.4.1. Lịch sử phát triển 1.4.2. Các loại hình ngân hàng thương mại 1.4.3. Cơ cấu tổ chức	5	5	0		Tài liệu tham khảo Bài giảng của giảng viên
2.	Nghiệp vụ huy động vốn	2.1. Những vấn đề chung về nghiệp vụ huy động vốn của NHTM 2.1.1. Vai trò nghiệp vụ huy động vốn 2.1.2. Nguyên tắc huy động vốn	10	5	5		Tài liệu tham khảo Bài giảng

STT	Tên chương	Mục, tiểu mục	Số tiết				Tài liệu tự học
			TC	LT	BT	TH	
		2.2. Các hình thức huy động vốn 2.2.1. Căn cứ vào thời hạn 2.2.2. Căn cứ vào loại tiền 2.2.3. Căn cứ vào hình thức huy động vốn 2.3. Các nhân tố ảnh hưởng đến hoạt động huy động vốn 2.3.1. Các nhân tố từ nền kinh tế 2.3.2. Các nhân tố từ ngân hàng 2.3.3. Các nhân tố từ khách hàng 2.4. Biện pháp mở rộng vốn huy động					của giảng viên
3.	Tổng quan về hoạt động tín dụng ngân hàng	3.1. Khái niệm tín dụng ngân hàng 3.1.1. Khái niệm tín dụng 3.1.2. Khái niệm tín dụng ngân hàng 3.2. Cơ sở pháp lý của hoạt động tín dụng ngân hàng 3.2.1. Văn bản Luật- Pháp lệnh 3.2.2. Nghị định của Chính phủ 3.2.3. Các văn bản do NHNN ban hành 3.2.4. Các quy định, thông báo của TCTD ban hành 3.3. Một số vấn đề cơ bản về hoạt động tín dụng 3.3.1. Nguyên tắc cho vay 3.3.2. Thời hạn cho vay 3.3.3. Điều kiện cho vay 3.3.4. Lãi suất tín dụng 3.3.5. Một số khái niệm khác 3.4. Phân loại tín dụng ngân hàng 3.4.1. Căn cứ theo mục đích sử dụng vốn 3.4.2. Căn cứ theo thời hạn cho vay 3.4.3. Căn cứ vào mức độ tín nhiệm 3.4.4. Căn cứ vào hình thức cấp tín dụng 3.4.5. Căn cứ vào phương thức hoàn trả 3.5. Quy trình tín dụng 3.5.1. Hướng dẫn khách hàng lập hồ sơ vay vốn	5	5	0		Tài liệu tham khảo Bài giảng của giảng viên

STT	Tên chương	Mục, tiểu mục	Số tiết				Tài liệu tự học
			TC	LT	BT	TH	
		3.5.2. Thẩm định tín dụng 3.5.3. Quyết định tín dụng 3.5.4. Ký hợp đồng tín dụng 3.5.5. Giải ngân 3.5.6. Giám sát tín dụng, thu nợ, thanh lý hợp đồng 3.6. Đảm bảo tín dụng 3.6.1. Khái niệm đảm bảo tín dụng 3.6.2. Vai trò đảm bảo tín dụng 3.6.3. Quy trình đảm bảo tín dụng 3.6.4. Các hình thức đảm bảo tín dụng 3.7. Rủi ro tín dụng 3.7.1. Khái niệm rủi ro tín dụng 3.7.2. Các loại rủi ro tín dụng 3.7.3. Nguyên nhân rủi ro tín dụng 3.7.4. Biện pháp hạn chế, phòng ngừa rủi ro tín dụng					
4.	Nghiệp vụ cho vay khách hàng doanh nghiệp	3.3. Cho vay ngắn hạn 3.3.1. Cho vay từng lần 3.3.2. Cho vay theo hạn mức tín dụng Cho vay trung dài hạn 3.4.1. Khái niệm, đặc điểm 3.4.2. Hồ sơ tín dụng 3.4.3. Thời hạn cho vay 3.4.4. Mức cho vay 3.4.5. Đánh giá khả năng trả nợ 3.4.6. Tổ chức cho vay	15	5	10		Tài liệu tham khảo Bài giảng của giảng viên
5.	Nghiệp vụ cho vay khách hàng cá nhân	5.1. Những vấn đề cơ bản về cho vay khách hàng cá nhân 5.1.1. Giới thiệu Khách hàng cá nhân: 5.1.2. Khái niệm và đặc điểm cho vay cá nhân 5.1.3. Mục đích cho vay khách hàng cá nhân 5.1.4. Lợi ích cho vay đối với khách hàng cá nhân 5.2. Một số sản phẩm cho vay khách hàng cá nhân 5.2.1. Cho vay sản xuất kinh	5	3	2		Tài liệu tham khảo Bài giảng của giảng viên

STT	Tên chương	Mục, tiểu mục	Số tiết				Tài liệu tự học
			TC	LT	BT	TH	
		doanh 5.2.2. Cho vay tiêu dùng 5.2.3. Cho vay hộ nông dân					
6.	Nghiệp vụ chiết khấu giấy tờ có giá	6.1. Khái niệm và ý nghĩa của nghiệp vụ chiết khấu chứng từ có giá 6.1.1. Khái niệm 6.1.2. Ý nghĩa của nghiệp vụ chiết khấu GTCG 6.2. Đối tượng chiết khấu 6.2.1. Thương phiếu 6.2.2. Trái phiếu 6.2.3. Các chứng từ có giá khác 6.3. Điều kiện chiết khấu 6.4. Phương thức chiết khấu 6.4.1. Chiết khấu không hoàn lại 6.4.2. Chiết khấu có hoàn lại 6.5. Quy trình chiết khấu 6.6. Kỹ thuật chiết khấu 6.6.1. Trị giá chiết khấu 6.6.2. Thời hạn chiết khấu 6.6.3. Lãi suất chiết khấu 6.6.4. Mức chiết khấu	4	2	2		Tài liệu tham khảo Bài giảng của giảng viên
7.	Nghiệp vụ cho thuê tài chính	7.1. Khái niệm và đặc điểm cho thuê tài chính 7.1.1. Khái niệm cho thuê tài chính 7.1.2. Đặc điểm của cho thuê tài chính 7.2. Các hình thức cho thuê tài chính 7.2.1. Cho thuê tài chính thông thường 7.2.2. Mua và cho thuê lại 7.2.3. Cho thuê giáp lưng 7.3. Vai trò của cho thuê tài chính 7.3.1. Đối với công ty cho thuê tài chính 7.3.2. Đối với người đi thuê 7.4. Kỹ thuật cho thuê tài chính 7.4.1. Số tiền cho thuê 7.4.2. Thời hạn cho thuê 7.4.3. Thanh toán tiền thuê	4	2	2		Tài liệu tham khảo Bài giảng của giảng viên
8.	Các nghiệp vụ	8.1. Nghiệp vụ bảo lãnh 8.1.1. Khái niệm và đặc	4	2	2		Tài liệu tham

STT	Tên chương	Mục, tiểu mục	Số tiết				Tài liệu tự học
			TC	LT	BT	TH	
	tín dụng khác	<ul style="list-style-type: none"> điểm của nghiệp vụ bảo lãnh 8.1.2. Các quy định về bảo lãnh 8.1.3. Các hình thức bảo lãnh 8.1.4. Quy trình bảo lãnh 8.2. Nghiệp vụ bao thanh toán <ul style="list-style-type: none"> 8.2.1. Khái niệm và đặc điểm nghiệp vụ bao thanh toán 8.2.2. Các hình thức bao thanh toán 8.2.3. Quy trình bao thanh toán 8.2.4. Vai trò của bao thanh toán 8.3. Nghiệp vụ thấu chi <ul style="list-style-type: none"> 8.3.1. Khái niệm và đặc điểm 8.3.2. Xác định hạn mức thấu chi 8.3.3. Tổ chức cho vay theo hạn mức thấu chi 					khảo Bài giảng của giảng viên
9.	Nghiệp vụ thanh toán qua ngân hàng	<ul style="list-style-type: none"> 9.1. Khái niệm và đặc điểm thanh toán qua ngân hàng <ul style="list-style-type: none"> 9.1.1. Khái niệm 9.1.2. Đặc điểm 9.2. Cơ sở pháp lý của thanh toán qua ngân hàng 9.3. Vai trò của thanh toán qua ngân hàng 9.4. Các dịch vụ thanh toán thông dụng <ul style="list-style-type: none"> 9.4.1. Thanh toán bằng ủy nhiệm chi 9.4.2. Thanh toán bằng ủy nhiệm thu 9.4.3. Thanh toán bằng Séc 9.4.4. Thanh toán bằng thư tín dụng 9.4.5. Thanh toán bằng thẻ thanh toán 9.5. Các dịch vụ thanh toán điện tử 9.6. Các phương thức thanh toán giữa các ngân hàng <ul style="list-style-type: none"> 9.6.1. Thanh toán liên hàng 9.6.2. Thanh toán bù trừ 	8	8	0		Tài liệu tham khảo Bài giảng của giảng viên

STT	Tên chương	Mục, tiêu mục	Số tiết				Tài liệu tự học
			TC	LT	BT	TH	
		9.6.3. Thanh toán từng lần qua NHNN 9.6.4. Thu chi hộ qua Ngân hàng Nhà nước					
10.	Các nghiệp vụ ngân hàng khác	10.1. Nghiệp vụ ngân quỹ 10.2. Nghiệp vụ kinh doanh chứng khoán 10.3. Dịch vụ ủy thác 10.4. Dịch vụ tư vấn 10.5. Dịch vụ khác					Tài liệu tham khảo Bài giảng của giảng viên

5. TÀI LIỆU THAM KHẢO

5.1. Tài liệu chính

Nghiệp vụ ngân hàng thương mại – NXB Thống Kê 2008- Tập thể tác giả: PGS.TSNguyễn Đăng Dờn- PGS.TS. Hoàng Đức- TS Trầm Xuân Hương- Ths. Nguyễn Quốc Anh – Nguyễn Thanh Phong.

5.2. Tài liệu tham khảo

- Nghiệp vụ ngân hàng thương mại, Nguyễn Minh Kiều, (2010), NXB Thống kê
- Commercial banking- Benton James W. Kolari- Wiley (Third Edition)2005
- Commercial Banking- Edward W. Reed & Edward Gill – NXB TPHCM 2001

6. ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ HỌC TẬP

Kết quả học tập của sinh viên được đánh giá bằng điểm trung bình có trọng số từ hai cột điểm với trọng số tương ứng như sau:

- Bài tập, thảo luận, kiểm tra giữa kỳ: 30% tổng điểm
- Bài thi hết môn : 70% tổng điểm bằng hình thức thi gồm trắc nghiệm và tự luận, thời gian 90 phút.

7. KẾ HOẠCH GIẢNG DẠY

7.1. Kế hoạch giảng dạy lớp ngày

STT	Buổi học	Nội dung
1.	Buổi 1	Chương 1: Tổng quan về ngân hàng thương mại 1. Khái quát về ngân hàng thương mại 2. Chức năng của ngân hàng thương mại 3. Các nghiệp vụ của ngân hàng thương mại 4. Hệ thống ngân hàng thương mại Việt Nam
2.	Buổi 2	Chương 2: Nghiệp vụ huy động vốn 1. Những vấn đề chung về nghiệp vụ huy động vốn của NHTM 2. Các hình thức huy động vốn Bài tập các hình thức huy động vốn
3.	Buổi 3	Chương 2: Nghiệp vụ huy động vốn (tt) 1. Các nhân tố ảnh hưởng đến hoạt động huy động vốn 2. Biện pháp mở rộng vốn huy động
4.	Buổi 4	Chương 3: Tổng quan về hoạt động tín dụng ngân hàng 1. Khái niệm tín dụng ngân hàng 2. Cơ sở pháp lý của hoạt động tín dụng ngân hàng 3. Một số vấn đề cơ bản về hoạt động tín dụng 4. Phân loại tín dụng ngân hàng 5. Quy trình tín dụng 6. Đảm bảo tín dụng 7. Rủi ro tín dụng
5.	Buổi 5	Chương 3: Tổng quan về hoạt động tín dụng ngân hàng (tt) 1. Khái niệm tín dụng ngân hàng 2. Cơ sở pháp lý của hoạt động tín dụng ngân hàng 3. Một số vấn đề cơ bản về hoạt động tín dụng 4. Phân loại tín dụng ngân hàng 5. Quy trình tín dụng 6. Đảm bảo tín dụng 7. Rủi ro tín dụng
6.	Buổi 6	Chương 4: Cho vay khách hàng doanh nghiệp 1. Cho vay ngắn hạn Bài tập: Cho vay từng lần, Cho vay theo hạn mức tín dụng
7.	Buổi 7	Chương 4: Cho vay khách hàng doanh nghiệp (tt) 2. Cho vay trung dài hạn – Khái niệm, đặc điểm – Hồ sơ tín dụng – Thời hạn cho vay – Mức cho vay – Đánh giá khả năng trả nợ – Tổ chức cho vay
8.	Buổi 8	Chương 4: Cho vay khách hàng doanh nghiệp (tt) Bài tập cho vay trung dài hạn
9.	Buổi 9	Chương 4: Cho vay khách hàng doanh nghiệp (tt) Bài tập cho vay trung dài hạn

STT	Buổi học	Nội dung
10	Buổi 10	<p>Chương 5: Cho vay khách hàng cá nhân</p> <ol style="list-style-type: none"> Những vấn đề cơ bản về cho vay khách hàng cá nhân Một số sản phẩm cho vay khách hàng cá nhân <p>Bài tập cho vay khách hàng cá nhân</p> <p>Kiểm tra giữa kỳ</p>
11	Buổi 11	<p>Chương 6: Nghiệp vụ chiết khấu giấy tờ có giá</p> <ol style="list-style-type: none"> Khái niệm và ý nghĩa của nghiệp vụ chiết khấu chứng từ có giá Đối tượng chiết khấu Điều kiện chiết khấu Phương thức chiết khấu Quy trình chiết khấu Kỹ thuật chiết khấu <p>Bài tập nghiệp vụ chiết khấu GTCG</p>
12	Buổi 12	<p>Chương 7: Nghiệp vụ cho thuê tài chính</p> <ol style="list-style-type: none"> Khái niệm và đặc điểm cho thuê tài chính Các hình thức cho thuê tài chính Vai trò của cho thuê tài chính Kỹ thuật cho thuê tài chính <p>Bài tập Nghiệp vụ cho thuê tài chính</p>
13	Buổi 13	<p>Chương 8: Các nghiệp vụ tín dụng khác</p> <ol style="list-style-type: none"> Nghiệp vụ bảo lãnh Nghiệp vụ bao thanh toán Nghiệp vụ thầu chi <p>Bài tập các nghiệp vụ bao thanh toán, bảo lãnh, thầu chi</p>
14	Buổi 14	<p>Chương 9: Nghiệp vụ thanh toán qua ngân hàng</p> <ol style="list-style-type: none"> Khái niệm và đặc điểm thanh toán qua ngân hàng Cơ sở pháp lý của thanh toán qua ngân hàng Vai trò của thanh toán qua ngân hàng Các dịch vụ thanh toán thông dụng Các dịch vụ thanh toán điện tử Các phương thức thanh toán giữa các ngân hàng
15	Buổi 15	Chương 9: Nghiệp vụ thanh toán qua ngân hàng (tt)

7.2. Kế hoạch giảng dạy lớp tối

STT	Buổi học	Nội dung
1.	Buổi 1	<p>Chương 1: Tổng quan về ngân hàng thương mại</p> <ol style="list-style-type: none"> Khái quát về ngân hàng thương mại Chức năng của ngân hàng thương mại Các nghiệp vụ của ngân hàng thương mại Hệ thống ngân hàng thương mại Việt Nam
2.	Buổi 2	<p>Chương 2: Nghiệp vụ huy động vốn</p> <ol style="list-style-type: none"> Những vấn đề chung về nghiệp vụ huy động vốn của NHTM Các hình thức huy động vốn <p>Bài tập các hình thức huy động vốn</p>

STT	Buổi học	Nội dung
3.	Buổi 3	Chương 2: Nghiệp vụ huy động vốn (tt) 3. Các nhân tố ảnh hưởng đến hoạt động huy động vốn 4. Biện pháp mở rộng vốn huy động
4.	Buổi 4	Chương 3: Tổng quan về hoạt động tín dụng ngân hàng 8. Khái niệm tín dụng ngân hàng 9. Cơ sở pháp lý của hoạt động tín dụng ngân hàng 10. Một số vấn đề cơ bản về hoạt động tín dụng 11. Phân loại tín dụng ngân hàng 12. Quy trình tín dụng 13. Đảm bảo tín dụng 14. Rủi ro tín dụng
5.	Buổi 5	Chương 3: Tổng quan về hoạt động tín dụng ngân hàng (tt) 8. Khái niệm tín dụng ngân hàng 9. Cơ sở pháp lý của hoạt động tín dụng ngân hàng 10. Một số vấn đề cơ bản về hoạt động tín dụng 11. Phân loại tín dụng ngân hàng 12. Quy trình tín dụng 13. Đảm bảo tín dụng 14. Rủi ro tín dụng
6.	Buổi 6	Chương 4: Cho vay khách hàng doanh nghiệp 3. Cho vay ngắn hạn Bài tập: Cho vay từng lần, Cho vay theo hạn mức tín dụng
7.	Buổi 7	Chương 4: Cho vay khách hàng doanh nghiệp (tt) 4. Cho vay trung dài hạn – Khái niệm, đặc điểm – Hồ sơ tín dụng – Thời hạn cho vay – Mức cho vay – Đánh giá khả năng trả nợ – Tổ chức cho vay
8.	Buổi 8	Chương 4: Cho vay khách hàng doanh nghiệp (tt) Bài tập cho vay trung dài hạn
9.	Buổi 9	Chương 4: Cho vay khách hàng doanh nghiệp (tt) Bài tập cho vay trung dài hạn
10	Buổi 10	Chương 5: Cho vay khách hàng cá nhân 3. Những vấn đề cơ bản về cho vay khách hàng cá nhân 4. Một số sản phẩm cho vay khách hàng cá nhân Bài tập cho vay khách hàng cá nhân
11	Buổi 11	Chương 6: Nghiệp vụ chiết khấu giấy tờ có giá 7. Khái niệm và ý nghĩa của nghiệp vụ chiết khấu chứng từ có giá 8. Đối tượng chiết khấu 9. Điều kiện chiết khấu 10. Phương thức chiết khấu 11. Quy trình chiết khấu 12. Kỹ thuật chiết khấu

STT	Buổi học	Nội dung
		Bài tập nghiệp vụ chiết khấu GTCG
12	Buổi 12	Chương 7: Nghiệp vụ cho thuê tài chính 5. Khái niệm và đặc điểm cho thuê tài chính 6. Các hình thức cho thuê tài chính 7. Vai trò của cho thuê tài chính 8. Kỹ thuật cho thuê tài chính Bài tập Nghiệp vụ cho thuê tài chính
13	Buổi 13	Chương 8: Các nghiệp vụ tín dụng khác 4. Nghiệp vụ bảo lãnh 5. Nghiệp vụ bao thanh toán 6. Nghiệp vụ thấu chi Bài tập các nghiệp vụ bao thanh toán, bảo lãnh, thấu chi
14	Buổi 14	Chương 9: Nghiệp vụ thanh toán qua ngân hàng 7. Khái niệm và đặc điểm thanh toán qua ngân hàng 8. Cơ sở pháp lý của thanh toán qua ngân hàng 9. Vai trò của thanh toán qua ngân hàng 10. Các dịch vụ thanh toán thông dụng 11. Các dịch vụ thanh toán điện tử 12. Các phương thức thanh toán giữa các ngân hàng
15	Buổi 15	Chương 9: Nghiệp vụ thanh toán qua ngân hàng (tt)

KHOA TRƯỞNG
(Ký và ghi rõ họ tên)

NGUYỄN VĂN THUẬN